

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a opta)

24 noiembrie 2022*

„Trimitere preliminară – Procedură de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale – Directiva (UE) 2015/1535 – Noțiunea de «reglementare tehnică» – Articolul 1 alineatul (1) – Reglementare națională care interzice utilizarea pesticidelor care conțin glifosat de către particulari pe terenuri de uz privat – Articolul 5 alineatul (1) – Obligația statelor membre de a comunica Comisiei Europene orice proiect de reglementare tehnică”

În cauza C-658/21,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Raad van State (Consiliul de Stat, Belgia), prin decizia din 21 octombrie 2021, primită de Curte la 29 octombrie 2021, în procedura

Belgisch-Luxemburgse vereniging van de industrie van plantenbescherming VZW (Belplant), fostă Belgische Vereniging van de Industrie van Plantenbeschermingsmiddelen VZW (Phytofar),

împotriva

Vlaams Gewest,

CURTEA (Camera a opta),

compusă din domnul N. Piçarra, îndeplinind funcția de președinte de cameră, și domnii N. Jääskinen și M. Gavalec (raportor), judecători,

avocat general: domnul A. M. Collins,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Belgisch-Luxemburgse vereniging van de industrie van plantenbescherming VZW (Belplant), fostă Belgische Vereniging van de Industrie van Plantenbeschermingsmiddelen VZW (Phytofar), de B. Deltour, advocaat;

* Limba de procedură: neerlandeza.

- pentru Vlaams Gewest, de E. Cloots, T. Roes și J. Roets, avocat;
- pentru Comisia Europeană, de F. Castilla Contreras, M. Escobar Gómez și M. ter Haar, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 1 alineatul (1) și a articolului 5 alineatul (1) din Directiva (UE) 2015/1535 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 septembrie 2015 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale (JO 2015, L 241, p. 1).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Belgisch-Luxemburgse vereniging van de industrie van plantenbescherming VZW (Belplant) (Asociația Belgiano-luxemburgheză a Industriei Produselor de Protecție a Plantelor, asociație fără scop lucrativ), fostă Belgische Vereniging van de Industrie van Plantenbeschermingsmiddelen VZW (Phytofar) (Asociația Belgiană a Industriei Produselor de Protecție a Plantelor, asociație fără scop lucrativ) (denumită în continuare „Belplant”), pe de o parte, și Vlaams Gewest (Regiunea Flamandă, Belgia), pe de altă parte, în legătură cu validitatea unui ordin al guvernului flamand prin care se interzice utilizarea de către particulari, pe terenuri de uz privat situate pe teritoriul Regiunii Flamande, a pesticidelor care conțin glifosat.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Considerentele (2), (3), (7) și (11) ale Directivei 2015/1535 au următorul cuprins:
 - „(2) Piața internă cuprinde un spațiu fără frontiere interne în care este asigurată libera circulație a mărfurilor, persoanelor, serviciilor și capitalurilor. Ca atare, unul dintre principiile de bază ale Uniunii îl reprezintă interzicerea restricțiilor cantitative asupra circulației mărfurilor și a măsurilor cu efect echivalent.
 - (3) Pentru promovarea bunei funcționări a pieței interne ar trebui asigurată transparența cu privire la inițiativele naționale având ca scop stabilirea reglementărilor tehnice.
- [...]
- (7) Piața internă urmărește să creeze un mediu favorabil competitivității întreprinderilor. Furnizarea unui număr din ce în ce mai mare de informații este una dintre modalitățile de a ajuta întreprinderile să beneficieze cât mai mult cu putință de avantajele oferite de această piață. Din acest motiv, este necesar să se dea posibilitatea agenților economici să evalueze

impactul reglementărilor tehnice naționale propuse de către alte state membre prin furnizarea, în vederea publicării periodice, a titlurilor proiectelor notificate și prin intermediul prevederilor referitoare la confidențialitatea unor astfel de proiecte.

[...]

- (11) Cerințele, altele decât specificațiile tehnice, referitoare la ciclul de viață al unui produs după ce a fost introdus pe piață pot afecta libera circulație a produsului respectiv sau pot crea obstacole în calea bunei funcționări a pieței interne.”

4 Articolul 1 alineatul (1) literele (b)-(f) din această directivă prevede:

„În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

[...]

- (b) «serviciu» înseamnă orice serviciu al societății informaționale, adică orice serviciu prestat în mod normal în schimbul unei remunerații, la distanță, prin mijloace electronice și la solicitarea individuală a beneficiarului serviciului.

[...]

- (c) «specificație tehnică» înseamnă o specificație inclusă într-un document care stabilește caracteristicile unui produs, cum ar fi nivelurile de calitate, performanță, siguranță sau dimensiunile, inclusiv cerințele care se aplică produsului cu privire la numele sub care acesta este comercializat, terminologia, simbolurile, încercările și metodele de încercare, ambalarea, marcarea sau etichetarea și procedurile pentru evaluarea conformității.

Termenul «specificație tehnică» include, de asemenea, metodele de producție și procesele utilizate cu privire la produsele agricole, astfel cum sunt menționate în articolul 38 alineatul (1) al doilea paragraf din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), produsele destinate consumului uman și animal, medicamentele, astfel cum sunt definite la articolul 1 din Directiva 2001/83/CE a Parlamentului European și a Consiliului [din 6 noiembrie 2001 de instituire a unui cod comunitar cu privire la medicamentele de uz uman (JO 2001, L 311, p. 67, Ediție specială, 13/vol. 33, p. 3)], precum și metodele de producție și procesele referitoare la alte produse, în cazul în care au efect asupra caracteristicilor acestora;

- (d) «alte cerințe» înseamnă o cerință, alta decât specificația tehnică, impusă unui produs în scopul protecției în special a consumatorilor sau a mediului și care afectează ciclul de viață al produsului după introducerea sa pe piață, cum ar fi condițiile de utilizare, reciclare, reutilizare sau eliminare a acestuia, atunci când astfel de condiții pot influența semnificativ compoziția sau natura produsului ori comercializarea acestuia;

- (e) «normă cu privire la servicii» înseamnă o cerință de natură generală referitoare la inițierea și desfășurarea activităților de prestări de servicii în înțelesul literei (b), în special dispoziții referitoare la prestatorul de servicii, la servicii și la beneficiarul serviciilor, cu excepția normelor care nu se referă în mod specific la serviciile definite la litera respectivă.

[...]

(f) «reglementare tehnică» înseamnă o specificație tehnică sau o altă cerință sau normă cu privire la servicii, inclusiv dispozițiile administrative relevante, a cărei respectare este obligatorie, *de iure* sau *de facto*, în cazul comercializării, prestării unui serviciu, stabilirii unui operator de servicii sau utilizării într-un stat membru sau într-o parte semnificativă a acestuia, precum și actele cu putere de lege sau actele administrative ale statelor membre, cu excepția celor prevăzute la articolul 7, care interzic fabricarea, importul, comercializarea sau utilizarea unui produs sau care interzic prestarea sau utilizarea unui serviciu sau stabilirea în calitate de prestator de servicii.

[...]"

5 Articolul 5 alineatul (1) din directiva menționată prevede:

„Sub rezerva articolului 7, statele membre comunică de îndată Comisiei orice proiect de reglementare tehnică, cu excepția situației în care doar se transpune integral textul unui standard internațional sau european, caz în care este suficientă informația referitoare la standardul în cauză; de asemenea, acestea înaintează Comisiei o expunere a motivelor care fac necesară adoptarea unei astfel de reglementări, în cazul în care aceste motive nu au fost clarificate suficient în proiectul de reglementare tehnică.

După caz și dacă nu au fost deja transmise cu o comunicare anterioară, statele membre comunică totodată Comisiei textele principalelor acte cu putere de lege sau norme administrative aflate în legătură directă, în cazul în care pentru evaluarea implicațiilor proiectului de reglementare tehnică este necesară cunoașterea acestor texte.

[...]

În special în cazul în care proiectul de reglementare tehnică urmărește limitarea comercializării sau utilizării unei substanțe chimice, a unui preparat sau produs chimic din motive legate de sănătatea publică sau de protecția consumatorilor sau a mediului, statele membre transmit, de asemenea, fie un rezumat, fie referințele cu privire la datele relevante referitoare la substanța, procesul sau produsul în cauză, precum și cu privire la substituenții cunoscuți și disponibili, atunci când asemenea informații există, și comunică efectele anticipate ale măsurilor referitoare la sănătatea publică și protecția consumatorilor și a mediului, împreună cu o analiză a riscului desfășurată în mod corespunzător, în conformitate cu principiile prevăzute în partea relevantă din secțiunea II.3 din anexa XV la Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului [din 18 decembrie 2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), de înființare a Agenției Europene pentru Produse Chimice, de modificare a Directivei 1999/45/CE și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 793/93 al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 1488/94 al Comisiei, precum și a Directivei 76/769/CEE a Consiliului și a Directivelor 91/155/CEE, 93/67/CEE, 93/105/CE și 2000/21/CE ale Comisiei (JO 2006, L 396, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 60, p. 3)].

[...]"

Dreptul belgian

Decretul din 8 februarie 2013

- 6 Articolul 6 din decret houdende Duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest (Decretul privind utilizarea durabilă a pesticidelor în Regiunea Flamandă) din 8 februarie 2013 (*Belgisch Staatsblad*, 22 martie 2013, p. 11685), în versiunea aplicabilă la data faptelor din litigiul principal (denumit în continuare „Decretul din 8 februarie 2013”), prevede:

„Utilizarea pesticidelor poate fi reglementată printr-o interdicție sau printr-o limitare a utilizării. În acest scop, poate fi stabilită o distincție în funcție de tipul de substanță activă, terenurile din zone specifice, activitate sau grupul-țintă.

Guvernul flamand adoptă norme mai precise în acest scop.”

Ordinul din 15 martie 2013

- 7 Guvernul flamand a pus în aplicare Decretul din 8 februarie 2013 privind utilizarea durabilă a pesticidelor în Regiunea Flamandă prin intermediul besluit houdende nadere regels inzake Duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest voor niet-land- en tuinbouwactiviteiten en de opmaak van het Vlaams Actieplan Duurzaam Pestigebruik (Ordinul privind modalitățile referitoare la utilizarea durabilă a pesticidelor în Regiunea Flamandă pentru activitățile neagricole și nehorticole și la stabilirea planului de acțiune flamand pentru utilizarea durabilă a pesticidelor) (*Belgisch Staatsblad*, 18 aprilie 2013, p. 23751, denumit în continuare „Ordinul din 15 martie 2013”).

Ordinul din 14 iulie 2017

- 8 Preambulul besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 maart 2013 houdende nadere regels inzake duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest voor niet-land- en tuinbouwactiviteiten en de opmaak van het Vlaams Actieplan Duurzaam Pestidercongebruik (Ordinul guvernului flamand din 14 iulie 2017 de modificare a Ordinului din 15 martie 2013 privind modalitățile referitoare la utilizarea durabilă a pesticidelor în Regiunea Flamandă pentru activitățile neagricole și nehorticole și la stabilirea planului de acțiune flamand pentru utilizarea durabilă a pesticidelor) (*Belgisch Staatsblad*, 18 iulie 2017, p. 73320, denumit în continuare „Ordinul din 14 iulie 2017”) enunță:

„[...]”

Întrucât cercetarea științifică nu oferă un răspuns definitiv cu privire la efectele nocive sau nu ale utilizării pesticidelor care conțin glifosat atât asupra sănătății publice, cât și asupra mediului; întrucât cercetarea cu privire la efectele cancerigene sau toxice ale utilizării pesticidelor care conțin glifosat se dovedește a fi influențată de întreprinderile interesate; întrucât, prin urmare, pe baza principiului precauției, este necesar să se interzică imediat utilizarea pesticidelor care conțin glifosat pe terenurile de uz privat de către utilizatorii care nu dispun de o fitolicență; întrucât a fost constatată lipsa unui temei juridic al unei astfel de interdicții; întrucât Vlaams Parlement (Parlamentul Flamand) a aprobat la 28 iunie 2017 în procedură de urgență proiectul de decret care conține diverse dispoziții în materie de mediu, de natură și de agricultură pentru a prevedea în mod explicit temeiul juridic al acestei interdicții; întrucât guvernul flamand a adoptat la

30 iunie 2017 [decreet houdende diverse bepalingen inzake Omgeving, Natuur en landbouw (Decretul privind diverse dispoziții referitoare la mediu, la natură și la agricultură)]; întrucât, în lipsa unei acțiuni urgente, o atare interdicție riscă să producă efecte numai după ce utilizatorii vizați au aplicat deja pesticidele care conțin glifosat pe terenurile vizate;

[...]

Întrucât, în lipsa unui consens științific cu privire la efectele glifosatului și ale erbicidelor pe bază de glifosat asupra sănătății umane, a mediului și a naturii, trebuie respectat principiul precauției;

[...]

- 9 Articolul 2 din Ordinul din 14 iulie 2017 a inserat, în Ordinul din 15 martie 2013, articolul 3/1, care are următorul cuprins:

„Capitolul 4/1 se aplică zonelor utilizate de particulari.”

- 10 Acest capitol 4/1, intitulat „Utilizarea pesticidelor care conțin glifosat”, a fost adăugat în Ordinul din 15 martie 2013 prin articolul 5 din Ordinul din 14 iulie 2017. Capitolul menționat cuprinde doar articolul 8/1, care este redactat după cum urmează:

„Numai utilizatorii profesioniști titulari ai unei fitolicențe P1, P2 sau P3 sunt autorizați să utilizeze pesticidele pe bază de glifosat.

În sensul primului paragraf, prin utilizator profesionist se înțelege orice persoană care, în sectorul agricol sau în alt sector, utilizează produse în contextul activităților sale profesionale, inclusiv persoanele care manipulează aparate de aplicare, tehnicienii, angajatorii și lucrătorii independenți.

[...]

Litigiul principal și întrebarea preliminară

- 11 Belplant a sesizat instanța de trimitere, Raad van State (Consiliul de Stat, Belgia), cu o acțiune având ca obiect anularea Ordinului din 14 iulie 2017.
- 12 Această instanță arată că, în susținerea acțiunii formulate, Belplant invocă printre altele un motiv întemeiat pe încălcarea articolului 5 alineatul (1) din Directiva 2015/1535 coroborat cu principiul loialității prevăzut la articolul 4 alineatul (3) TFUE.
- 13 Instanța menționată reține că, prin intermediul acestui motiv, Belplant susține că Ordinul din 14 iulie 2017 ar fi trebuit să fie notificat Comisiei, conform articolului 5 alineatul (1) din directiva amintită, dat fiind că prevede o interdicție de utilizare, pe terenuri de uz privat, a pesticidelor care conțin glifosat de către utilizatori netitulari ai unei autorizații eliberate de autoritatea regională competentă și denumite „fitolicență”.
- 14 Astfel, potrivit Belplant, această interdicție constituie o reglementare tehnică, mai precis o „altă cerință”, în sensul articolului 1 alineatul (1) literele (d) și (f) din Directiva 2015/1535. O atare normă ar fi supusă obligației de comunicare prealabilă către Comisie prevăzute la articolul 5 alineatul (1) din această directivă, astfel încât, întrucât guvernul flamand nu și-a îndeplinit obligația amintită, dispoziția din Ordinul din 14 iulie 2017 care cuprinde reglementarea tehnică în cauză ar fi nevalidă și, prin urmare, inaplicabilă.

- 15 Instanța de trimitere subliniază în această privință că un pesticid care conține glifosat nu este diferit după cum este aplicat de un utilizator obișnuit sau de un utilizator profesionist titular al unei fitolicențe. Ea consideră, în consecință, că măsura instituită prin Ordinul din 14 iulie 2017 constă în impunerea unei interdicții de utilizare a pesticidelor care conțin glifosat de către utilizatorii netitulari ai unei fitolicențe pe terenuri de uz privat.
- 16 Prin urmare, respectiva instanță se întreabă dacă această măsură trebuia, în calitate de reglementare tehnică, să facă efectiv obiectul unei comunicări către Comisie, astfel cum susține Belplant.
- 17 În aceste condiții, Raad van State (Consiliul de Stat) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 5 alineatul (1) din Directiva [2015/1535] trebuie interpretat în sensul că interzicerea utilizării pesticidelor care conțin glifosat de către utilizatorii care nu dețin o fitolicență, pe terenuri de uz privat, este considerată că privește o reglementare tehnică ce trebuie notificată Comisiei, în conformitate cu prevederile articolului respectiv?”

Cu privire la întrebarea preliminară

- 18 Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 1 alineatul (1) din Directiva 2015/1535 coroborat cu articolul 5 din aceasta trebuie interpretat în sensul că o reglementare națională care interzice persoanelor care nu sunt titulare ale unei autorizații naționale destinate profesioniștilor să utilizeze, pe terenuri de uz privat, pesticide care conțin glifosat constituie o „reglementare tehnică”, în sensul primei dintre respectivele dispoziții, care trebuie să facă obiectul unei comunicări către Comisie în temeiul celei de a doua dispoziții.
- 19 Cu titlu introductiv, în ceea ce privește argumentul prezentat de Regiunea Flamandă în observațiile sale scrise, potrivit căruia măsura instituită prin Ordinul din 14 iulie 2017 nu intră în domeniul de aplicare al Directivei 2015/1535, în măsura în care acest decret reglementează activitățile operatorilor economici, iar nu caracteristicile unui produs, trebuie amintit că, desigur, dispozițiile naționale care se limitează să prevadă condițiile de stabilire a întreprinderilor sau de prestare a serviciilor de către acestea, precum dispozițiile care supun exercitarea unei activități profesionale unei autorizații prelabile, nu constituie „reglementări tehnice” în sensul articolului 1 alineatul (1) din Directiva 2015/1535 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 octombrie 2016, M. și S., C-303/15, EU:C:2016:771, punctul 30 și jurisprudența citată).
- 20 Măsura instituită prin Ordinul din 14 iulie 2017 nu trebuie examinată însă în raport cu obligația utilizatorilor profesioniști de a fi titularii unei fitolicențe, ci în raport cu interdicția pe care o stabilește în sarcina utilizatorilor netitulari ai unei astfel de licențe de a utiliza pesticide care conțin glifosat pe terenuri de uz privat.
- 21 Or, o atare interdicție, prevăzută de o reglementare națională, poate intra în domeniul de aplicare al Directivei 2015/1535.
- 22 Articolul 1 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2015/1535 distinge patru categorii de măsuri care pot fi considerate „reglementări tehnice” în sensul acestei directive, și anume, în primul rând, „specificația tehnică”, în al doilea rând, „o altă cerință”, în al treilea rând, „norma cu privire la

- servicii” și, în al patrulea rând, „actele cu putere de lege sau actele administrative ale statelor membre care interzic fabricarea, importul, comercializarea sau utilizarea unui produs”. Primele trei categorii de măsuri sunt definite la literele (c)-(e) ale acestui articol 1 alineatul (1).
- 23 Pentru a răspunde la întrebarea adresată, trebuie să se examineze dacă interdicția, stabilită printr-o reglementare națională precum Ordinul din 14 iulie 2017, de utilizare, de către persoane netitulare ale unei autorizații naționale destinate profesioniștilor, în speță o fitolicență, a pesticidelor care conțin glifosat pe terenuri de uz privat intră sub incidența uneia dintre aceste patru categorii de reglementări tehnice.
- 24 Trebuie precizat, în primul rând, că, pentru ca o măsură națională să intre sub incidența primei categorii de reglementări tehnice prevăzute la articolul 1 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2015/1535, și anume a noțiunii de „specificație tehnică”, această măsură trebuie să se refere în mod necesar la produs sau la ambalajul acestuia ca atare și să stabilească, prin urmare, una dintre caracteristicile impuse unui produs (Hotărârea din 8 octombrie 2020, Admiral Sportwetten și alții, C-711/19, EU:C:2020:812, punctul 26, precum și jurisprudența citată).
- 25 Or, în speță este cert că măsura instituită prin Ordinul din 14 iulie 2017 nu se referă la pesticidele care conțin glifosat sau la ambalajul lor ca atare, astfel încât această măsură nu determină una dintre caracteristicile impuse respectivelor produse.
- 26 Prin urmare, măsura menționată nu constituie o reglementare tehnică sub forma unei „specificații tehnice”, în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2015/1535.
- 27 În al doilea rând, în ceea ce privește categoria de reglementări tehnice constituită din „normele cu privire la servicii”, este suficient să se constate că măsura instituită prin Ordinul din 14 iulie 2017 nu poate intra în această categorie, dat fiind că din definițiile care figurează la articolul 1 alineatul (1) literele (b) și (e) din Directiva 2015/1535 reiese că noțiunea de „normă cu privire la servicii” desemnează o cerință referitoare la serviciile societății informaționale, adică la servicii prestate la distanță, prin mijloace electronice și la solicitarea individuală a unui beneficiar.
- 28 Or, această măsură nu privește astfel de servicii ale societății informaționale, ci produse specifice și utilizarea lor.
- 29 În al treilea rând, trebuie să se verifice dacă măsura instituită prin Ordinul din 14 iulie 2017 poate intra în categoria reglementărilor tehnice constituite din „acte cu putere de lege sau acte administrative ale statelor membre care interzic fabricarea, importul, comercializarea sau utilizarea unui produs”, în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2015/1535.
- 30 În această privință, trebuie arătat, pe de o parte, că este cert că măsura instituită prin Ordinul din 14 iulie 2017 nu interzice nici fabricarea, nici importul, nici comercializarea pesticidelor care conțin glifosat.
- 31 Pe de altă parte, în ceea ce privește interdicțiile de utilizare, trebuie amintit că Curtea a statuat deja că aceste interdicții cuprind măsuri care au un domeniu de aplicare ce depășește în mod clar o limitare la anumite utilizări posibile ale produsului în discuție și, prin urmare, nu se limitează la o simplă restrângere a utilizării acestuia (Hotărârea din 8 octombrie 2020, Admiral Sportwetten și alții, C-711/19, EU:C:2020:812, punctul 36, precum și jurisprudența citată).

- 32 Astfel, această categorie de reglementări tehnice privește mai precis măsuri naționale care nu permit nicio altă utilizare decât una pur marginală, care poate fi așteptată în mod rezonabil de la produsul în cauză (Hotărârea din 28 mai 2020, ECO-WIND Construction, C-727/17, EU:C:2020:393, punctul 46 și jurisprudența citată).
- 33 Rezultă de aici, după cum subliniază Regiunea Flamandă în observațiile sale scrise, că numai o interdicție aproape absolută a utilizării normale a unui produs poate intra în categoria menționată, ceea ce exclude simpla impunere a unor condiții sau a unor restricții privind utilizarea sa, precum, în speță, interdicția impusă utilizatorilor privați nu de a achiziționa pesticide care conțin glifosat, ci de a utiliza ei înșiși asemenea produse, ceea ce îi constrânge pe respectivii utilizatori să recurgă, în acest scop, la serviciile unor profesioniști titulari ai unei fitolicențe.
- 34 În consecință, măsura instituită prin Ordinul din 14 iulie 2017 nu poate intra în categoria privind „acte cu putere de lege sau acte administrative ale statelor membre care interzic fabricarea, importul, comercializarea sau utilizarea unui produs”, în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2015/1535.
- 35 În al patrulea și ultimul rând, în ceea ce privește categoria de reglementări tehnice constituită din „alte cerințe”, definită la articolul 1 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2015/1535, aceasta acoperă o cerință, alta decât specificația tehnică, impusă unui produs în scopul protecției în special a consumatorilor sau a mediului și care afectează ciclul de viață al produsului după introducerea sa pe piață, cum ar fi condițiile de utilizare, reciclare, reutilizare sau eliminare a acestuia, atunci când astfel de condiții pot influența semnificativ compoziția sau natura produsului ori comercializarea acestuia.
- 36 În speță, reiese, mai întâi, din preambulul Ordinului din 14 iulie 2017 că interdicția pe care o stabilește este impusă pentru protecția sănătății umane și a mediului.
- 37 În continuare, este necesar să se arate că această interdicție privește ciclul de viață al pesticidelor care conțin glifosat după introducerea lor pe piață, prin stabilirea unei condiții legate de utilizarea acestor produse, în măsura în care, pe terenuri de uz privat, numai profesioniștii titulari ai unei fitolicențe sunt autorizați să le utilizeze.
- 38 În sfârșit, trebuie să se constate că o atare măsură de interdicție poate influența comercializarea produselor în cauză.
- 39 Astfel, această măsură conduce la dispariția unei categorii de cumpărători potențiali de pesticide care conțin glifosat, și anume particularii care doresc să utilizeze ei înșiși asemenea pesticide, fără a recurge la serviciile unor profesioniști titulari ai fitolicenței impuse. O asemenea restrângere a posibilității de utilizare a pesticidelor care conțin glifosat afectează, așadar, comercializarea acestora (a se vedea prin analogie Hotărârea din 13 octombrie 2016, M. și S., C-303/15, EU:C:2016:771, punctul 26 și jurisprudența citată).
- 40 Cu toate acestea, după cum arată Comisia în observațiile sale scrise, pentru ca măsura instituită prin Ordinul din 14 iulie 2017 să poată fi calificată drept „reglementare tehnică” care să se încadreze în categoria „altor cerințe”, în sensul articolului 1 alineatul (1) literele (d) și (f) din Directiva 2015/1535, comercializarea pesticidelor care conțin glifosat trebuie să fie influențată „în mod semnificativ” de respectiva măsură.

- 41 Revine instanței de trimitere sarcina de a verifica dacă aceasta este într-adevăr situația în speță.
- 42 Cu ocazia acestei aprecieri, instanța de trimitere va putea ține seama în special de volumul global al vânzărilor de pesticide care conțin glifosat pe teritoriul Regiunii Flamande și de modificarea obiceiurilor de cumpărare ale fiecărei categorii de cumpărători, pe baza frecvenței achizițiilor lor și a cantității de produs cumpărate, precum și de schimbarea locurilor de cumpărare și a canalelor de distribuție. În acest context, instanța menționată va putea lua în considerare măsura în care, pe de o parte, cererea utilizatorilor profesioniști se substituie celei a particularilor care recurg la serviciile primilor și, pe de altă parte, utilizatori particulari își procură în prezent pesticide fără glifosat în locul celor care conțin această substanță.
- 43 Dacă instanța de trimitere ar constata că măsura instituită prin Ordinul din 14 iulie 2017 are ca efect influențarea semnificativă a comercializării produselor în cauză, ar rezulta că, anterior adoptării acestui ordin, guvernul flamand era obligat să se conformeze obligației de comunicare prevăzute la articolul 5 alineatul (1) din Directiva 2015/1535.
- 44 Trebuie adăugat că articolul 5 alineatul (1) al patrulea paragraf din această directivă prevede că, în special în cazul în care proiectul de reglementare tehnică urmărește limitarea comercializării sau utilizării unei substanțe chimice, a unui preparat sau produs chimic din motive legate de sănătatea publică sau de protecția consumatorilor sau a mediului, statele membre transmit de asemenea Comisiei fie un rezumat, fie referințele cu privire la toate datele relevante referitoare la substanța, preparatul sau produsul în cauză, precum și cu privire la substituenții cunoscuți și disponibili, atunci când asemenea informații există, și comunică efectele anticipate ale măsurilor referitoare la sănătatea publică și protecția consumatorilor și a mediului, împreună cu o analiză a riscului efectuată în mod corespunzător, în conformitate cu principiile prevăzute în partea relevantă din secțiunea II.3 din anexa XV la Regulamentul nr. 1907/2006.
- 45 Având în vedere ansamblul motivelor care precedă, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 1 alineatul (1) din Directiva 2015/1535 coroborat cu articolul 5 din aceasta trebuie interpretat în sensul că o reglementare națională care interzice persoanelor care nu sunt titulare ale unei autorizații naționale destinate profesioniștilor să utilizeze, pe terenuri de uz privat, pesticide care conțin glifosat poate constitui o „reglementare tehnică” în sensul articolului 1 alineatul (1) literele (d) și (f) din această directivă, care trebuie să facă obiectul unei comunicări către Comisie în temeiul articolului 5 din directiva menționată, cu condiția ca aplicarea acestei reglementări naționale să fie de natură să influențeze semnificativ comercializarea produselor în cauză, aspect a cărui verificare revine în sarcina instanței de trimitere.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 46 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a opta) declară:

Articolul 1 alineatul (1) din Directiva (UE) 2015/1535 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 septembrie 2015 referitoare la procedura de furnizare de informații în

domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale coroborat cu articolul 5 din aceasta

trebuie interpretată în sensul că

o reglementare națională care interzice persoanelor care nu sunt titulare ale unei autorizații naționale destinate profesioniștilor să utilizeze, pe terenuri de uz privat, pesticide care conțin glifosat poate constitui o „reglementare tehnică” în sensul articolului 1 alineatul (1) literele (d) și (f) din această directivă, care trebuie să facă obiectul unei comunicări către Comisie în temeiul articolului 5 din directiva menționată, cu condiția ca aplicarea acestei reglementări naționale să fie de natură să influențeze semnificativ comercializarea produselor în cauză, aspect a cărui verificare revine în sarcina instanței de trimitere.

Semnături